

15 KASIM (CUMHURİYET BAYRAMI) TÖRENLERİNİN KIBRIS TÜRK BASININDA YANSITILMA ŞEKİLLERİ

*Münevver KATA**

ÖZET

Bu inceleme Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti basını üzerinde yapılmıştır. 15 Kasım Cumhuriyet Bayramının gazetelere yansıma biçimleri incelemenin konusunu oluşturmaktadır. Amaç gazetelerin kamuoyu oluşturma biçimlerini ve gücünü tespit etmektir. Böylece gazetelerin siyasi çevreyle olan ilişkileri sorgulanmıştır. Kıbrıs sorununa ilişkin yaklaşım gazetelerin Cumhuriyet bayramı için düzenlenen törenleri aktarma biçimlerine de yansımıştır. Kamuoyu oluşturulurken törenlere olan yaklaşımı destekleyen ve mesafeli duran medya organlarının bu durum tavırlarına, sloganlarına ve habere ne kadar yer vereceklerine şekil vermiştir. Çalışmada, kamuoyu kuramı ve eleştirel söylem analizi çerçevesinde basının toplum üzerindeki etkisi ve yönlendirmesine açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

İnceleme. KKTC'nin günlük olarak yayınlanan üç büyük tirajlı gazetesi üzerinden gerçekleştirilmiştir: Kıbrıs gazetesi, Volkan gazetesi ve Afrika gazetesi. İncelemenin sınırını Rauf Raif Denktaş, Mehmet Ali Talat ve Derviş Eroğlu yönetimlerinin son bir yıllık evresi oluşturmuştur. Bu tarihler sırasıyla 2004, 2009 ve 2011 yıllarını oluşturmaktadır. Siyasi liderlerin son görev sürelerinde her yıl kutlanmakta olan 15 Kasım kutlamalarına yönelik etkinliklerinin yazılı basında nasıl yansıdığı ve yansımanın farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiştir. Ayrıca farklı görüşlerde olan fakat aynı dönemlerde günlük yazılar yayınlayan gazetelerin yaklaşımları ve toplum üzerinde yönlendirici etkisi hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışma, sözkonusu üç gazetede yoğunlaşmış ve bunlar üzerinden sonuca ulaşılmıştır. Kamuoyu kuramı ve eleştirel söylem analizi çerçevesinde Kıbrıs Türk basınındaki diğer gazeteler de ele alındığı durumda benzer sonuçlara ulaşılabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs Türk basını, Cumhuriyet bayramı, Kıbrıs, Afrika, Volkan...

FORMANTS PORTRAYED IN THE TURKISH CYPRIOT PRESS NOVEMBER 15 CEREMONIES (REPUBLIC DAY)

ABSTRACT

The reviews of this issue has done on Northern Cyprus (Turkish) media. The ways of apperaing the 15th of Novermber of Republic Day in

* Öğr. Gör. Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fak., El-mek: mugeeee_81@hotmail.com

newspapers is the subject of analyse. The aim is to identify the ways of public opinion. In this way the questioning between media and political parties has already done. They tried to show the effect and routing of media on society using the ways of Theory of public Opinion and Critical Discourse Analysis.

The Cyprus problem was also shown on the issues of newspapers with the organising of the Republic Day ceremonies. During the questioning of public opinion has been also shown the attitude of the members of media that supported this organization of a ceremony and that only followed the process witevh their slogans.

Review was on 3 local newspapers: Kıbrıs, Afrika and Volkan. The review was limited on R.R Denktash's, M.A Talat's and D. Eroglu's exact period in their last years. 2004, 2009 and 2011 are the years included in this chronological order. The celebrations of 15th of November every year during the periods of the last duties of political leaders has been analysed the effectiveness of these celebrations in newspapers. Finally, the connection has shown between the news of political approach and ceremonies.

Review has been focused on three local newspapers and has had the best results. We believe that the other newspapers of Turkish Cypriot press will use the ways of Theory of public Opinion and Critical Discourse Analysis and will be able to achieve same the results.

Key Words: Turkish Cypriot press, Republic day, Kıbrıs, Afrika, Volkan.

Giriş

Demokratik ülkelerin gelişebilmesi için basın özgürlüğünün olması gerekmektedir. Basın öncelikle doğrunun bulunmasında ve sağlıklı karar verilmesinde öncülük etmeli, bunun için de karşıt görüşlere elinden geldiği kadar dengeli bir şekilde yaklaşmalıdır. Aynı zamanda kamuoyunun sesini yöneticilere duyurma görevini de üstlenmelidir. Demokratik ülkelerde, sosyal yaşantının vazgeçilmez olan haber alma ve düşünme unsurlarının oluşması, farklı kalem ve ağızlardan serbestçe yayılabilmesi basın özgürlüğü olarak kabul edilebilir. Buna sahip olanların bağımsız olduğu kadar topluma karşı da sorumluluğunu bilmesi gerekmektedir. Halk tarafından gelen bütün tepkiler özgür bırakılan basın tarafından saptanarak, devlet yönetiminden sorumlu olan kurumların ve kişilerin dikkatine sunulmalıdır (Saygılı 2006, 54).

Bu çalışmada basının yön verme eğilimini belirleyebilmek amacıyla KKTC'de yayın hayatını sürdüren Afrika, Volkan ve Kıbrıs gazetelerinde siyasi liderlerin etkinliklerini değerlendirilme biçimleri ele alınmıştır. Adı geçen gazetelerde KKTC'nin kuruluş yıldönümü 15 Kasım 1983 kutlamalarının, KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş, Mehmet Ali Talat ve Derviş Eroğlu döneminde ele alınmış biçimi kamuoyu kuramı çerçevesinde ve eleştirel söylem analizi yöntemi ile değerlendirilecektir.

KKTC'de Basın ve Siyaset İlişkisi

Basın siyasi yaşamın vazgeçilmez unsurudur. Devletin toplumla kurduğu ilişkiler ağına siyasal sistem adı verilmektedir. Siyasi partiler veya liderler kamuoyunun ilgisini çekmek ve tepkisini ölçmek amacıyla basından yararlanmaktadır.

Siyasetin gelişmesi ve ilerleyebilmesi için basına büyük görevler düşmektedir. Toplumda siyasetsiz basın düşünülemediği gibi basınsız siyasetten de bahsedilemez. Basın, siyasal gündemin belirlenmesinde çeşitli roller üstlenebilir. Siyaset ve basın arasında karşılıklı, saygıya dayalı sağlıklı bir iletişimin olması önemlidir. Basın, hangi konuların gündemin bir parçası olacağını belirlemeye çalışmakta ve politikacıların yapabileceği gibi, gündemleri etkileyerek politika sürecinde, politik oyuncular haline gelebilmektedir. Basın, yalnızca birtakım konuları öne çıkararak gündemi etkilemekle kalmaz, aynı zamanda politika sürecinin gidişatını ve eylemlerini de etkilemektedir (Terkan 2005, 561).

Gelişmekte olan ve çoğulcu demokrasinin varolduğu ülkelerden KKTC’de yazılı basın siyasal yapının sesi niteliğindedir. KKTC’de birçok gazete yayın faaliyeti yürütmesine rağmen halkın basın yayın hareketlerine gereken ilgi ve duyarlılığı göstermediği yapılan araştırmalar aracılığıyla tesbit edilmektedir. Yerel basına halkın gösterdiği ilginin azalmasında, gazetelerin siyasi partilerin yayın organına dönüşmesi de etkili olmuştur. Neticede halkın gazetelere olan ilgi ve güveni azalmıştır (Hançer 2006, 4).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki gazeteler, kâr paylarını artırmak adına Kıbrıs sorununa yönelik belli görüşleri savunmaktadırlar. Bunun neticesinde de siyasi haberlerin içeriği gazete tarafından savunulan dünya görüşü çerçevesinde oluşmaktadır. Bazı basın kuruluşları siyasi partilerin yayın organı iken diğer basın kuruluşlarıysa özel şirketlere ait olmalarına rağmen Kıbrıs sorununa ilişkin belli görüşleri savunmaktadır.

Volkan gazetesi yazarlarından Sabahattin İsmail, keskin sağ görüşlere sahipken, Afrika gazetesi yazarlarından Şener Levent, sol görüşlere ve Kıbrıs gazetesi yazarlarından Ahmet Tolgay, ortada bulunan, gazetelerinde bakış açılarını çekinmeden dile getirebilen yazarlar arasındadır.

Kamuoyu Kuramı ve Eleştirel Söylem Analizi Yöntemi

Egemenliğin halktan kaynaklandığı bir yönetim biçimi olan demokraside kamuoyu unsuru önemlidir. Kamuoyu karşılıklı ilişki ve etkileşim sürecinde oluşmaktadır. İlişki ve etkileşimin aracı ise basındır. Bir kamuoyunun oluşabilmesi için ilk olarak ilgili kişilerin ya da grupların sorun hakkında bilgi edinmeleri ve bunun üzerinde konuşmaları gerekmektedir. Ayrıca başka gruplarla temasa geçerek düşüncelerini ifade etmelidirler. Bu gibi ilişkilerde iletişimin rolü çok büyüktür. Kamuoyu oluşumunda en etkin unsurlardan biri olan kitle iletişim araçları bu iletişim süreci içinde bilgi aktarmaktadır. KKTC’de medya, siyaset ve kamuoyu birbiriyle ayrılmaz bir bütün niteliğinde görülebilir (Gezgin 2006, 172).

Bu çalışma basının toplum üzerinde yönlendirici etkisini ortaya koymak bakımından önem taşımaktadır. Kamuoyu kuramı çerçevesinde bir değerlendirme yapılacaktır. “Kamuoyu Kuramı”ndan daha çok iletişim ve siyaset bilimi literatüründe medyanın rolü araştırılırken faydalanılır. Kamuoyu kuramı, bir konu hakkında oluşan kişisel fikirlerden yola çıkarak iletişim aracılığıyla karar vermeye dek uzanan sürece işaret eder (Yüksel 2007, 573).

Türk Dil Kurumu sözlüğünde kamuoyu oluşturmak ya da yaratmak, “*bir düşünceyi yaygınlaştırmak ve halkın dikkatini o düşünce etrafında toplamak ve yoğunlaştırmak*” karşılığında kullanılmaktadır¹.

Ayrıca çalışmadaki gazete yansımaları *eleştirel söylem analizi* ile açıklanacaktır. Büyükkantarcioglu’nun da (2001) ifade ettiği gibi, medya metinlerindeki ideolojinin söylem düzeyine nasıl yansıdığını ortaya koymaya çalışan eleştirel söylem analizi, bireylerin yaşamı algılamalarında, düşüncelerinde ve değerlendirmelerinde söyleme yansıyan toplumsal düşünceleri

¹http://www.tdksozluk.com/s/kamuoyu_olu%FEturmak_veya_yaratm/.

ortaya çıkarmaktadır. Bu yöntemle açık dilsel yapılardan örtük düşünsel yapıların sistematik ve nesnel biçimde çıkarılması hedeflenmiştir².

Başka bir ifade ile bu yöntem aracılığıyla sözün görünürdeki yani yüzey yapıdaki anlamından yola çıkarak görünmeyen, derin yapıdaki anlamına ulaşarak, kastedileni anlama ve bunun toplum üzerindeki etkisini ortaya koyma amaçlanmıştır.

Van Dijk'a göre, söylem analizi, dile ve dilin kullanımına dair teorik ve yöntemsel bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu anlamda çözümlemenin konusunu oluşturan söylemler; metinler, mesajlar, konuşmalar, diyaloglar ve haberleşmeler tarafından belirlenmektedir (Toruk, Sine 2012, 358).

Eleştirel söylem analizi, ayrıntılı bir toplum analizi ister, söylemlerin kişiler üzerindeki etkisini, insanların söylemler üzerindeki etkisini çözebilmek için bağlamı anlamak gerekir. Kişilerin aklında üretilen söylemin içeriği kalmaz, temsili etkisi kalır. Bu durum ise bir zihin modeli yaratır. Kısaca söylem bir kontrol unsuru olarak kullanılmaktadır. Bu sırada metin dışında, kişilerin sahip olduğu bilgi, görüş ve tecrübeler de zihin modelinin oluşumunda etkilidir³.

İdeoloji ve güç arasındaki ilişkiyi okura aktarmaya çalışan yayınlarda eleştirel söylem analizi yaparak bunu belirli dilsel yapılar aracılığıyla ortaya çıkartmak incelemenin temel hedefidir (Karahan 2006, 89).

Çalışmada, Wodak'ın *Eleştirel Söylem Analiz Yöntemi* kullanılarak 3 ayrı gazetede; Volkan, Kıbrıs, Afrika 3 farklı dönemde (2004, 2009, 2011) ortaya çıkan olaylarla ilgili haberler analiz edilecektir.

15 KASIM (CUMHURİYET BAYRAMI) TÖRENLERİNİN KIBRIS TÜRK BASININDA YANSITILMA ŞEKİLLERİ

Afrika Gazetesi 17 Eylül 1997 tarihinde Avrupa gazetesi olarak yayınlarını yapmaya başlar. Gazetenin amacı, gazete sahibi Şener Levent tarafından şöyle açıklanmıştır: "*Basında bulunan boşluğu, söylenmeyen ve yazılmayan şeyleri yazarak doldurmak; oluşmuş olan tabuları kırmak ve insanların konuşmaya korktuğu şeyleri dile getirmek.*" Küçük bir kadroyla çalışan Afrika gazetesinin iç sayfaları genelde TAK'tan gelen haberlerden oluşmaktadır. Siyasi anlamda uç solda bir yayın politikası olduğu bilinen Afrika gazetesinin manşet ve köşe yazıları, gazetenin duruşunu göstermektedir. Tiraj açısından bazen ikinci, bazen de üçüncü sırada bulunmaktadır (Polat 2011, 91).

Kıbrıs gazetesi, Kıbrıs Medya Grubu Ltd. adı altında 11 Temmuz 1989 tarihinde Asil Nadir tarafından yayın hayatına başlatılmıştır. Kıbrıs Medya Grubu Kıbrıs gazetesi, Kıbrıs FM, Kıbrıs TV ve A-G Graphics isimli baskı işleriyle uğraşan şirket ile Yay-Sat isimli dağıtım işleriyle uğraşan şirketlerin ortaklığı sonucu oluşmuştur. Hafta içi 8000 ile 9000 arasında değişen tirajı hafta sonu 10,000 ile 12,000 arasına yükselebilmektedir (Polat 2011, 91).

Volkan gazetesi, 12 Aralık 2001 tarihinde Volkan Basın Yayın Limited adı altında yayın hayatına başlamıştır. Siyasi anlamda uç sağda yayın yapan gazetenin dört tane hissedarı vardır. Şirket, kısıtlı imkânlar çerçevesinde yayın yapmaya çalışmaktadır. 20 sayfalık bir gazete olarak yayımlanan gazetenin personel gideri gazetenin yaşayabilmesi için en aza indirilmiştir. Gazetenin hemen hemen her şeyiyle ilgilenen yani gazetenin her gün basım aşamasına gelmesini sağlayan kişiler gazete ortaklarından Sabahattin İsmail ile Aydın Akkurt'tur (Hançer 2006, 2-3-12).

² http://www.formatd.net/metafor/yazi/11120a_elestirel.htm

³ <http://bianet.org.bianet/diger/121244-soylemin-gucu-ve-nefret-soylemleri>.

Gazetenin okuyucu kitlesinin büyük çoğunluğunu sağ görüşte olan kişiler oluşturmaktadır. Gazete tiraj sıralamasında 4. ve 5. sırada yer almaktadır (Turan, 2012).

1.1 15 Kasım 2004 Kutlamalarının Afrika, Kıbrıs ve Volkan Gazetesindeki Yansımaların Değerlendirilmesi

Bir haberin önemli olabilmesi için habere konu olan olaylardan veya haberin ortaya çıkaracağı sonuçlardan bireyin etkilenmesi gerekmektedir (Çil 2007, 11).

15 Kasım etkinlikleri KKTC’de yaşayan insanlar için önemli bir haberdır. Çünkü ülke içi ve dışında Kıbrıs Türkünü ilgilendiren etkinlikler bu tarihler arasında yapılmakta, basın kamuoyu oluşturmak adına birçok haber yayınlamaktadır.

15 Kasım 2004 haftasında, Afrika, Volkan ve Kıbrıs gazeteleri 15 Kasım etkinliklerini farklı açılardan ele almışlardır.

Yapılan gazete taramalarına bakıldığında, etkinlikler Kıbrıs gazetesinde düz bir anlatım şeklinde verilirken Afrika gazetesinde uç sol ve Volkan gazetesinde uç sağ noktalarda keskin bir dille aktarılmaktadır.

15 Kasım 2004 tarihinde Kıbrıs gazetesi 15 Kasım kutlamalarının program içeriğini, yurt içi ve yurt dışı mesajlarını sade bir dille okuyucuya aktarırken, Afrika ve Volkan gazeteleri manşetlerinde farklı görüş açılarına sahip haberler yayınlamışlardır.

Afrika gazetesi, okuru etkilemek amacıyla “*Az Gittik Uz Gittik, Dere Tepe Düz Gittik, Ama Bir Arpa Boyu Yol Katedemedik! Çıktık Açık Alında Yağmaladık Ne Varsa, 21 Harcanan Yıl*” gibi dikkat çekici ifadeler kullanmıştır. KKTC’nin kuruluşunun aslında kimseye yarar getirmediğini, Türkiye’de Kenan Evren Cuntasının iktidarda olduğu bir sırada ilan edilen yeni devleti o güne kadar sadece Türkiye’nin tanıdığını, Türkiye’nin ise KKTC’yi tanıdığını gösteren hiçbir gösterge olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca KKTC’nin ilanının tek yararının Denктаş’a olduğu, Kıbrıs Federe Devlet yasasında görev süresi bitmek üzere olan Denктаş’ın görev süresini Cumhuriyetin ilanı ile uzattığını aktarmaktadır. Gazetede, konu ile ilgili başlığa uygun fotoğraflar kullanılmış ve ifadeler sert bir üslupla verilmiştir. Köşe yazarlarından Özker Özgür’ün “*Bağımlılık için Bağımsız Olunmaz*” ve Arif Hasan Tahsi’nin “*KKTC 21 Yaşında ve Anımsattıkları*” adlı köşe yazıları ile Cumhurbaşkanı Denктаş, CTP ve TKP’nin Cumhuriyetin kurulmasındaki etkilerini eleştirmektedirler. Bazı yazılar içerisinde Cumhurbaşkanı Denктаş’tan “Denктаş Bey”⁴ şeklinde ironi yollu bahsedilmiştir. Bu tarihte Başbakan Mehmet Ali Talat ile ilgili haberlere olumlu yer verilmiş ve gazete tarafından desteklenmiştir. Cumhurbaşkanı Denктаş’ın konuşmasınaysa yer verilmemiş, Talat’ın mesajının içeriği detaylı olarak aktarılmıştır. Gazete, 15 Kasımı takip eden günlerdeyse konuyu gündem dışı bırakmıştır (Afrika, 2004).

Volkan, etkinliklerle ilgili haberlere 13 Kasım tarihinden itibaren geniş yer ayırır. Etkinlikler manşete çekilir ve törenlerle ilgili birçok haber yapılır. “*Her şeyimiz KKTC’imiz 21 Yaşında*” “*Cumhurbaşkanı Denктаş’ı Dinlerken*” “*Halkın Arasına Dönüyorum Hala Mücadeleye Devam Edeceğiz*” gibi ifadeler kullanılmıştır. Bu ifadelerde, yazarların Cumhuriyetin ilanını bir

⁴ “Bey Yönetimi”; Bir devrin gazetelerinde (Yenidüzen vb..) sol ağırlıklı siyaset güdülürken Denктаş yönetimi sürekli eleştirilmekte ve “Bey Yönetimi”olarak allandırılmakta idi. Özker Özgür, Özkan Yorgancıoğlu, Kutlu Adalı, Cenk Mutluyakalı vb. yazarlar köşelerinde “Bey Yönetimi tabiriyle demokrasiden uzaklaştırıldığına, tek adam yönetimine dayalı, çoğulcu demokrasiden uzak bir ortama sürüklendiğine vurgu yapmakta idiler. Bahsedilen yazarların ortak vurgu noktaları arasında ilgili yönetimin gücünü askeri idareden alması idi. Yazarların Denктаş yönetimine olan ağır eleştirilerinde ortak çıkış noktasıysa Cumhurbaşkanı’nın Kıbrıs sorununa federal bir yönetimle çözüm bulunamayacağına olan inancından kaynaklanıyor, Kıbrıs Rum ve Türklerin yeniden birlikte yaşayabileceklerini söylüyorlardı (http://www.yeniduzen.com/search_dk.asp?q=bey%20y%C3%B6netimi, 12.06.2012).

ülkenin ulaşabileceği en yüce merteye olarak değerlendirmekte, Cumhurbaşkanı Denктаş'ın mücadelesini sonuna kadar desteklemektedir. Etkinlikler sırasında Cumhurbaşkanı Denктаş'ın yapmış olduğu konuşma, gazetenin 2. ve 3. sayfasında detaylı olarak verilirken, Afrika gazetesinde ele alınmamıştır. Kıbrıs gazetesindeyse tek cümleyle geçiştirilmiştir. Volkan gazetesi, özellikle Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin Cumhuriyet etkinliklerine yönelik mesajlarını detaylı olarak aktarmıştır. Gazete R. T. Erdoğan'ın "Kıbrıs Türk Halkı, Denктаş'ın Liderliğinde Bugünlere Ulaştı" ve Başbakan Yardımcısı Şener'in "KKTC, Denктаş'ın Bölgede Barış ve İstikrar Unsuru Oldu" mesajlarını özellikle öne çıkarmıştır.

KKTC'nin kuruluş etkinlikleri Güney Kıbrıs'ta gençlerin protesto yürüyüşleri ile kınanırken Volkan gazetesi "Devletimize Karşı Sergilenen Düşmanlık" başlığıyla olayı aktarmıştır. Aynı gazete CTP hükümetinin tarih kitaplarını değiştirerek, çocuklarımıza Kıbrıslılık kimliği aşılama çalıştığını, Rum gençlerinin ise öfke ve kin kustüğünü ifade etmiştir. Bu gelişmeler Kıbrıs gazetesinde sade bir dille aktarılırken Afrika gazetesinde ise hiç yer almamıştır (Volkan, 2004).

Kıbrıs gazetesi 15 Kasım etkinliklerini Afrika ve Volkan gazetesine göre ortada bir tavır sergileyerek okuyucuya aktarmıştır. Tarafsız haber yapma politikasını benimseyen Kıbrıs gazetesi genellikle Volkan gazetesinin yapmış olduğu haberlere sade bir dille yer vermiştir (Kıbrıs, 2004).

1.2 15 Kasım 2009 Kutlamalarının Afrika, Kıbrıs ve Volkan Gazetesindeki Yansımaların Değerlendirilmesi

15 Kasım etkinlikleri 2004 tarihinde olduğu gibi 2009'da da günlerce basında yer almıştır. Mehmet Ali Talat'ın Cumhurbaşkanı olduğu dönemde gerçekleşen etkinlikler Afrika, Kıbrıs ve Volkan gazetelerinde, 2004 yılındaki içeriklere benzer niteliktedir.

Afrika gazetesi, 2004 yılında o yıllarda Başbakan olan Mehmet Ali Talat'ı desteklerken, 2009 tarihinde Cumhurbaşkanı olan Talat'a eleştirel bir yaklaşım sergilemektedir. "KKTC'nin İlan Edildiği Gün Kahrından Ağladığı Söyleyen Talat Şimdi de "KKTC'nin İlanı Dünyaya Bir Barış Sinyaliydi "diyor. Boş Yere Ağlamış Demek! O Halde Boş Yere Ağladığına Ağlayabilir Şimdi" ifadesini kullanıp Cumhurbaşkanı Talat'ın geçmişteki politika ve görüşlerini terk ettiğini eleştirel bir yaklaşım ile ifade etmektedir.

Tören programını ise tarafsız bir yaklaşımla okuyucuya aktarmaktadır. Bunun yanında Mehmet Levent köşe yazısında "Siz Hangi Egemenlikten Bahsediyorsunuz Be Çocuklar?" diyerek Türkiye'ye karşı eleştirel bir yaklaşım sergilemektedir. Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki isteklerini gerçekleştirmek için dostça fakat samimi olmayan bir yaklaşım içerisinde olduğunu kaleme almaktadır. Volkan gazetesi, yine sağ bir yaklaşım ile 12 Kasım tarihinden itibaren KKTC'yi öven manşet başlıkları ve haberlere yer vermektedir. " Sonsuza Kadar KKTC Sonsuza Kadar Egemenlik", "KKTC'yi Sonsuza Kadar Yaşatacağız", "KKTC 26 Yaşında. Cumhuriyetimizi Canımızla Kanımızla Kurduk, Ellerimizle Büyüttük Yaşatacağız", ifadelerini kullanarak sayfa 2 ve 3'te Başbakan Eroğlu ve Kurucu Cumhurbaşkanı Denктаş'ın mesajlarına geniş bir şekilde yer vermektedir.

Sabahattin İsmail "26 Yaşını Dolduran Bir Devlet Yok Sayılamaz, "Birleşik Kıbrıs" Safsatası Uğruna Yok Edilemez" başlıklı yazısında, Cumhurbaşkanı Talat ve CTP'yi eleştirmektedir. İsmail yazısında, KKTC'ye inanan bir Cumhurbaşkanı'na rağmen KKTC'nin sonsuza dek yaşayacağına vurgu yapmaktadır (Volkan, 2009).

15 Kasım 2009 etkinlikleri çerçevesinde yayınlanan Volkan ve Afrika gazetesi haberlerinin ortak bir noktası ise iki gazetenin de Cumhurbaşkanı Talat'ı eleştirmeleridir. Volkan

gazetesi Güney Kıbrıstaki KKTC'nin kuruluş yılı etkinliklerini aktarırken, Afrika gündemine bu olayı almamış Kıbrıs gazetesinde konuya oldukça küçük bir yer verilmiştir.

Kıbrıs gazetesi 2004 tarihli haberlerinde sağ cenaha yaklaşım içerisindedir. “Devletimiz 26 Yaşında Mutluyuz”, “Ada’da kalıcı Barış” gibi ifadeler kullanarak yurtiçi ve yutdışındaki etkinliklere geniş yer ayırmıştır. Ayrıca iyi dileklerle verilen bütün mesajları da köşelerine taşımışlardır (Kıbrıs, 2009).

1.3. 15 Kasım 2011 Kutlamalarının Afrika, Kıbrıs ve Volkan Gazetesindeki Yansımaların Değerlendirilmesi

Derviş Eroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı yaptığı etkinlikler basında geniş bir ölçüde yer tutmuştur.

Afrika gazetesi, KKTC'nin kuruluşunu aynı çizgide eleştirerek haber yapmıştır. “Dört Yaşında Dört Dil Bilen, Piyano ve Keman Çalan Harika Çocuklar Var Bu Dünyada. Ama Bizdeki Mucize Başka... 28 Yaşına Bastığı Halde Emekliyor ve Ayakta Duramıyor Hala!” diyerek durumu mecazi anlamda okuyucuya aktarıyor.

Afrika gazetesi, KKTC'nin 28. yılını kutlamak ve rahatsızlığından ötürü hastanede bulunan kurucu Cumhurbaşkanı Denktaş'a taziyelerini iletmek için giden yetkililerle ilgili haberi aktarmıştır.

Törenin yağmur nedeniyle iptal edilmesini ise “Şu Bizim Henüz Beşikte Sallanan KKTC'miz De Amma Talihsizmiş Ha... Yağmur Yüzünden Doğum Gününü Kutlamak Bile Nasip Olmadı... Şu tanrının İşine Bak” diyerek alaycı bir üslupla aktarmıştır.

Dr. Dolgun Dalgıçoğlu köşesinde “Bu Gün Ne Oldu?” diyerek günün anlamını bilenlerin kendisine aktarmasını isteyerek, 15 Kasımın pek bir anlam ifade etmediğini vurgulamaya çalışmıştır. Mehmet Levent ise “Güvenlik Mi Dediniz?” başlıklı yazısıyla ülkeye etkinlik için gelen TC yetkilileri için alınan önlemlerle ülkedeki güvenliği sorgulamakta, TC yetkilerinin dahi adadaki değişen ve artan güvensizliği fark ettiğini eleştirel bir şekilde dile getirmektedir (Afrika, 2011).

Volkan gazetesiyle çok ilginç bir durum göze çarpar. Konu ile ilgili yapmış olduğu haberlerde 2009 yılında kullanmış olduğu başlıkların aynısını, “Sonsuza Kadar KKTC Sonsuza Kadar Egemenlik”, “KKTC'yi Sonsuza Kadar Yaşatacağız”, ve Sabahattin İsmail'in “26 Yaşını Dolduran Bir Devlet Yok Sayılamaz, “Birleşik Kıbrıs” Safsatası Uğruna Yok Edilemez” başlıklarını kullandıklarını görmekteyiz. Ayrıca 2009 ve 2011 tarihlerindeki manşet resimleri aynı şekilde verilmektedir. Tarama sonucunda her yıl aynı tarihte aynı başlıkları kullandığı ortaya çıkmış olduğundan gazete genel olarak bunu slogan haline getirmiştir denilebilir. Ayrıca her zaman olduğu gibi gerek yurtiçi gerekse yutdışı etkinlikleri ve mesajları detaylı olarak okuyucuya aktarılmış, Güneyde gerçekleşen eylemlere yer vermişti (Volkan, 2011).

Kıbrıs gazetesi de çizgisini bozmadan etkinlik haberlerini okuyucuya aktarmıştır. Eroğlunun tebrik kabulü, şehitleri anma, yağmur dolayısıyla iptal edilen etkinlikler, yurt içi ve yurt dışı kültürel etkinlikler sade bir dille verilmektedir (Kıbrıs, 2011).

Sonuç

KKTC'de yayınlanan günlük gazetelerden 15 Kasım kutlamalarını karşılaştırma yapmak amacıyla orta görüşte olan Kıbrıs gazetesi, sol görüşte olan Afrika gazetesi ve sağ görüşte olan Volkan gazetesi seçilmiştir. Yapılan çalışma, bu alanda çalışma yapacak olan kişilere yeni bir kapı

açmış olacaktır. Çünkü ilgili gazetelerin kamuoyu oluştururken hangi dünya görüşü etrafında hareket ettikleri söylem çözümlemesi analiziyle ortaya çıkarılmıştır.

Çalışmada, kamuoyu kuramı ve eleştirel söylem analizi çerçevesinde basının toplum üzerindeki etkisi ve yönlendirilmesine açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Söz konusu olan üç gazete de 15 Kasım etkinliklerini ortak olarak sayfalarında ele almıştır. Fakat Afrika gazetesi genel olarak sol görüşte, eleştirel ve kısa haberlere yer verirken, bazen de bu haberleri gündemine almamıştır. Afrika gazetesinin meseleye sürekli olumsuz yönden yaklaşması ve yapılan çalışmaları olumsuz olarak değerlendirmesi halkın nabızını da olumsuz yöne çekecek bir etken oluşturabilir. Bu olumsuz yaklaşımların ve kabullenilmeyen bir Cumhuriyetin varlığını sergilemesi bakımından halkın zihninde bu yönde bilinçli bir etki bırakma çabasını ortaya koyduğu savunulabilir. Bu yaklaşım bilinçli ve istikrarlı bir şekilde olumsuz olarak sürdürülmektedir denilirse yanlış olmayacaktır. Bunun karşısında da Volkan gazetesi sağ görüş çerçevesinde konuyu uzun bir şekilde ele almıştır. Volkan gazetesi sürekli olarak farklı yıllarda yayınlamış olduğu yazılarını tekrar tekrar, manşetleri bile değiştirmeye ihtiyaç duymadan yayınlamıştır. Bu da onun okurun zihninde kasıtlı bir etki uyandırma çabasının var olduğunu göstermektedir. Sağ görüşü benimsemiş bir gazetenin Cumhuriyetin karşısında durması beklenemez. Bu nedenle de Cumhuriyeti destekleyen, öven ve varlığının daima süreceğini vurgulayan değişmez manşetleriyle toplumda bilinçli bir sağ görüşü güdüleme politikasının izlerini görmekteyiz. Kıbrıs gazetesi ise konuyu gündeminde tutarak orta çizgide tarafsız olarak aktarmaya çalışmıştır. Genel olarak Kıbrıs gazetesinin bir taraf tutmadan konuyu olduğu gibi ele alması ve yansıtması onun tarafsız bir gazetecilik politikasını sıkı sıkıya takip ettiğini ortaya koyar niteliktedir. Kıbrıs'ın bu tutumu hem sağ ve sol görüşü benimseyen halkı hem de politik tarafları okur olarak elinde tutmasını sağlayacağı düşünülebilir.

Kıbrıs gazetesi köşe yazarları Reşat Akar, Ali Baturay, Bilbay Eminoğlu kuruluş yıldönümüne yer vermekle beraber özlenen gelişmişlik düzeyine ulaşamamasını eleştirmekte ve ilgili dönemlerde çıkan yazılarında erken bir çözümün gerekliliğine atıf yapmaktadırlar. Çözüm çözüm gerçekleşinceye dekse kurulan bu devlet çatısı altında birtakım aksaklıkların giderilebileceğini vurgulayarak bugüne yaklaşmaktadırlar.

Kıbrıs Türk sağ ve solu dünyadaki sağ ve sol anlayışla örtüşme içinde değil, bir ayrışma içerisindedir. Dünyada sağ dünya görüşünü benimseyen ülkelerin birleşme, ortak pazar, sınırların olmadığı, serbest ticaretin yapıldığı bir dünya varken Kıbrıs Türk sağı Kıbrıs sorununun çözümünde iki ayrı devlet politikasıyla zıt bir dünya görüşü çizer. Kıbrıs Türk solu ise kapital dünya anlayışının öngördüğü devletsizleştirme, kamu kurumlarının devletin elinden çıkarak özkerleştirilmesi ilkesini savunmaktadır. Bu da onu sol görüşün dünya anlayışıyla çelişen bir konuma sokmaktadır. Görülüyor ki sağ ve sol kavramların Kıbrıs Türk siyasal yaşamında ve onunla iç içe geçmiş basındaki yansımaları ve onunla iç içe geçmiş basındaki yansımaları da örtüşme içinde değildir.

KAYNAKÇA

- ÇİL, Serdar (2007). *Televizyon Haberlerinde Etik: Karşılaştırmalı Haber İçerik Analizleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. s. 11; <http://www.belgeler.com/blg/1b7e/televizyon-haberlerinde-etikkarsilastirmali-haber-icerik-analizleri-ethic-in-television-news-relative-news-content-analysis>
- GEZGİN, Suat (2006). *Medya ve Demokrasi*. 20. Alman-Türk Gazeteciler Semineri Sunumları; s. 172; <http://www.konrad.org.tr/Medya%20Mercek/19gezgin.pdf>

- GİRGİN, Atilla (2003). *Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etik'i*. İnkılap Kitabevi Yayın Sanayi ve Tic. A.Ş. s. 51.
- HANÇER, Eda (2006). *Kıbrıs Türk Basınında Sahiplik Yapısı ve Haber Üzerindeki Etkileri*. Küresel İletişim Dergisi. S. 1. s. 2-3-4-12.
- KARAHAN, Firdevs (2006). *Biçembilim ve Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Dedikodu Sütunlarına Yönelik Bir İnceleme*. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi. S. 1. s. 89.
- POLAT, Nejla (2011). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yazılı basında Kişisel İlanlar ve Ölüm İlanları*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi. S. 40. s. 91.
- TERKAN, Banu (2005). *Basın ve Siyaset İlişkisinin Gündem Belirleme Modeli Çerçevesinde Bir Analizi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. s. 561.
- SAYGILI, Neriman (2006). *İletişim ve Kitle İletişimi*. Ankara: Çetin-Web Ofset Matbaacılık A.Ş. s. 54.
- SİNE, Rengim, TORUK İbrahim (2012). *Haber Söylem Üretimindeki İdeolojik Etki: Wikileaks Haberleri*. Türkiyat Araştırmaları Dergisi. S.31. s. 351-378.
- YÜKSEL, Erkan (2007). *"Kamuoyu Olusturma" ve "Gündem Belirleme" Kavramları Nerede Kesismekte, Nerede Ayrılmaktadır?*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 7 (1), s. 573; www.anadolu.edu.tr/arastirma/hakemli_dergiler/.../sos_bil_29.pdf

Yararlanılan Diğer Kaynaklar

9 Mart 2012 tarihinde Lefkoşa'da Kıbrıs Volkan Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Teoman Turan ile yapılan röportaj.

Afrika Gazetesi;(15-20 Kasım 2004).

Afrika Gazetesi; (15-20 Kasım 2009).

Afrika Gazetesi; (15-20 Kasım 2011).

Kıbrıs Gazetesi; (13-15 Kasım 2004).

Kıbrıs Gazetesi; (13-15 Kasım 2009).

Kıbrıs Gazetesi; (13-15 Kasım 2011).

Volkan Gazetesi; (13-20 Kasım 2004).

Volkan Gazetesi; (13-20 Kasım 2009).

Volkan Gazetesi; (13-20 Kasım 2011).

<http://bianet.org.bianet/diger/121244-soylemin-gucu-ve-nefret-soylemleri>

http://www.bisav.org.tr/yayinlar.aspx?module=makale&menuID=3_3&yayintipid=3&yayinid=39&makaleid=733

http://www.formatd.net/metafor/yazi/11120a_elestirel.htm

<http://www.konrad.org.tr/Medya%20Mercek/19gezgin.pdf>

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/3, Summer, 2012

<http://www.siyasaliletisim.org/dr-bahadr-kaleaas/doc-dr-erkan-yueksel/494--mahalle-basks-hangi-letiim-kuramyla-acklanr.html>

http://www.tdksozluk.com/s/kamuoyu_olu%FEturmak_veya_yaratm/

http://www.yeniduzen.com/search_dk.asp?q=bey%20y%C3%B6netimi